

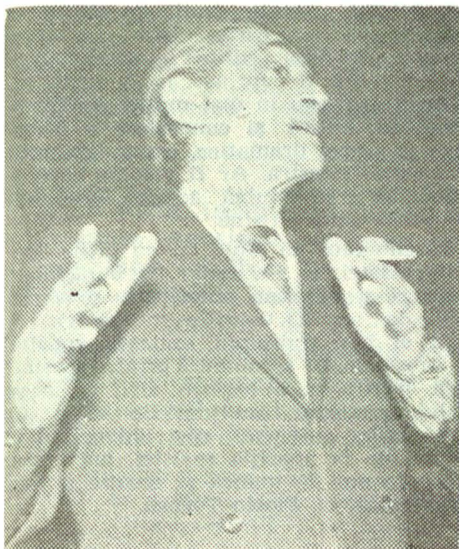
roasele farse satirice, cu localizare în mediul rural, ale lui Gheorghe Vlad: *Un tron pentru Goace* (1970, nr. 9) și *Păcăleala* (1978, nr. 10).

Enumerarea este, prin forța lucrurilor, sumară; am amintit aici titluri de piese care au constituit pentru noi punctele de inducție pentru a stabili varietatea temelor și modalităților dramaturgice, care compun liniile de forță ale unui tablou în realitate mult mai bogat nuanțat. Mulți dintre dramaturgii menționați au debutat în revistă, chiar cu unele dintre piesele pe care le-am citat. Dealtfel, revista și-a făcut din descoperirea talentelor un punct de onoare al activității ei. Dramaturgi, astăzi cunoscuți marelui public, și-au făcut debutul aici: Mircea Radu Iacoban, Ecaterina Oproiu, Dorel Ionescu ș.a. Dar și scriitori consacrați, atrași de dramaturgie, ca Ion Brad, Paul Georgescu, Radu Cosașu, Mircea Săndulescu ș.a., lista e departe de a fi epuizată, au găsit în paginile revistei o receptivă întâmpinare. Sînt dramaturgi pe care nu i-am putut aminti, dar care au adus contribuții prețioase la tezaurul artei dramatice românești; am lăsat la o parte contribuția revistei în ce privește valorificarea moștenirii culturale, deschiderea ei către dramaturgia străină (traducerile), și, de asemenea, dramatizările după romane semnificative în contextul vieții

noastre culturale — tot atîtea acte care implinesc profilul cultural al publicației. Am dorit doar să arătăm în ce măsură sînt ilustrate, în revista „Teatrul”, tendințele și formele dramaturgiei noastre, într-un sfert de secol de existență, în ce măsură revista a răspuns, angajat, cerințelor spirituale ale cititorilor, de azi și de mîine, prin tipărirea nu numai a celor mai importante piese ale dramaturgilor de notorietate, dar și a unor valori mai puțin cunoscute publicului larg. Am dorit să arătăm că teatrul românesc contemporan, în varietatea ideilor și temelor ce se află cuprinse în paginile revistei, e un teatru al înțelegerii politice a vremii sale, care militează în întregime pentru idealuri constructive și pentru edificarea unui om nou, comunist. Acest fapt acordă dramaturgiei din paginile revistei un conținut ideologic unitar, care exprimă în consecință momentele de evoluție în gîndirea politică și sensibilitatea estetică a poporului nostru, ai cărui purtători de cuvînt sînt și autorii dramatici.

Publicînd scrierile lor, revista nu a făcut altceva decît să-și susțină programul de a îndruma politic și a influența estetic gîndirea și simțirea publicului, orientîndu-le în consens cu credința ei în marile idealuri comuniste, către împlinirea omului societății noastre.

Constantin RADU-MARIA

Florin Tornea — portretul redactorului

O revistă este un fapt cultural al unei națiuni, pentru că ea cuprinde părți din creațiile spirituale ale acesteia, le răsfrînge intelectual, și militează, mobilizează, pentru continuitatea și îmbogățirea lor. E un recipient de valori și totodată un instrument de detectat valori și de impus valori, conștiinței publice. Așadar, o revistă devine printr-o neobosită, atentă, perspicace, cultă activitate a oamenilor care o fac, un „muzeion” în continuă formare, ea însăși o operă, pe care o dictează viața culturală autentică a societății.

Lucrătorii revistei sînt, fără doar și poate, oameni de cultură — unii, creatori,

ei înșiși. Revista este, din acest punct de vedere, și expresia ideilor și simțirii lor estetice, a gustului lor, a calității lor morale și intelectuale. Printre acești lucrători, pe care îi numim, îndeobște, redactori, se află cite unul mai înzestrat intelectual, altul, mai bogat sufletește, altul, cu gust mai sigur sau mai ferm din punct de vedere moral; uneori aceste calități se pot întâlni la un singur om. El capătă atunci un ascendent printre ceilalți lucrători, un ascendent calitativ uman. Ceilalți îi respectă ideile, convingerile, gustul, găsind că în el se văd pe ei înșiși mai compleți și mai buni.

Revista capătă atunci o ținută mai unitară și capătă ceva și din stilul de a fi al omului acesta, începe să aibă un caracter.

Un astfel de om, aflat de 25 de ani la conducerea revistei „Teatrul”, este redactorul-șef adjunct, Florin Tornea. Neobosit, răbdător, modest, tăcut, laborios și atent, el a lucrat revista, număr de număr, parcurgând mii de materiale, alegând, corectînd, cînd era cazul, formulări nefericite, pentru a salva o idee prețioasă; uneori rescria pagini de-a dreptul agramate, ale unor colaboratori mai grăbiți, sau mai neexperimentați.

Revista apărea astfel în public, cu ceva din caracterul acestui om; și cu o scriitură corectă pînă la ultimele note, deseori, cu eleganță a frazelor și o claritate a ideilor care presupunea o elaborare înceată și cumpănită, în această lume grăbită să afirme sau să se afirme.

Intelectual de rasă, Florin Tornea are simțul acurateței scriiturii, al gândirii limpezi într-o îmbrăcăminte fastuos-clasică a frazării. Un stilist, un iubitor de puritate și de frumos.

Florin Tornea mai are și calitatea de a fi un spirit conciliator (a nu se înțelege conciliant), căci dotat cu darul dreptății, străin de părtinire, el știe, totodată, să reducă puncte de vedere contrarii, sub o idee diriguitoare spre adevăr. Această seducție a adevărului se datorează lucidității cu care îl eliberează, din eroarea parțialității gândirii și rostirii lui, din redundanța frazelor care îl acoperă, din înecul său în concretul existenței sau din pierderea în abstracțiuni.

Așadar, Florin Tornea nu poate fi un spirit polemic. În preajma lui, orice polemică se stinge. E știut că polemiciștii văd adevărul doar pe jumătate, acesta situîndu-se nu la mijloc, cum se crede, ci deasupra: el transcende oricărei polemici și trebuie să fie relevat numai de un spirit lucid. Un astfel de spirit a fecundat revista care ne apare, astăzi, cu o ținută sobră, de înregistrare fină, exactă a fenomenului teatral, cu judecăți de valoare judicious exprimate și concluzii limpezi.

„Teatrul are datoria să răspundă întrebărilor fundamentale ale vremii noastre, prin transcrierea gîndurilor și impresiilor provocate de prezent. A pune spectatorul în contact direct și concret cu această schemă de profunzime pe care a dezvăluit-o, în teorie și practică, mișcarea revoluționară a clasei muncitoare, a arăta cum putem cîștiga în forță, demnitate și frumusețe, iată scopul final al oricărei reprezentății teatrale“.

RADU BELIGAN — O artă a marilor sinteze, nr. 8, 1964

Nu exagerez cînd spun că revista și-a cîștigat ținuta pe care o are astăzi datorită muncii redacționale a acestui rar om de presă, care este Florin Tornea; nu exagerez cînd afirm că viața și arta lui sînt incorporate în acest „muzeion al culturii teatrale românești”, pentru care Florin Tornea a fost consilier, restaurator, și custode.

Deseori, lucrînd revista, el își uita menirea și destinul său de creator. Desigur, el rămîne, public, prin cîteva studii fundamentale despre Brecht, lăsînd la o parte activitatea sa de traducător, precum și prin numeroase cronici de teatru, scrise cu acuitate și finețe, adevărate modele ale genului. Aceste studii ar trebui să implinească o carte, care ar face onoare oricărei edituri; aceste cronici ar putea fi cuprinse, la rîndu-le, într-un volum sau în mai multe. Ar fi volume de critică și cunoaștere a literaturii și scenei dramatice, exemplare pentru critica noastră. Ar fi volume care ar trebui să i se smulgă acestui autor atît de parcimonios cu sine.

Parcimonios cu sine, nu cu alții. Spațiul revistei, el l-a cedat cu bunăvoință celor ce-și încercau puterile în arta criticii de teatru, tinerilor începători, cărora el le-a îndrumat mîna și spiritul. Și subsemnatul se numără printre aceștia; fapt pentru care exprim aici, cu acest prilej aniversar, mulțumirile mele. Cu acest prilej aniversar, căci aniversînd 25 de ani de la apariția revistei, aniversăm și 25 de ani de muncă și creație a constructorului ei, Florin Tornea.

Constantin RADU-MARIA